

стюка НАПН України / за ред. С. Д. Максименка. Київ, 2011. Т. XIII. Ч. 6. С. 73–81.

2. Лазорко О. В. Психологія професійної безпеки: наукові інтенції обґрунтування і дослідження. *Особистість у соціальному, віковому та клінічному вимірі сучасного життя* : збірник наукових статей / [гол. ред. Ж.П. Вірна]. Луцьк : Вежа-Друк, 2016. С. 233-237.

3. Лунченко Н. В. Формування психологічної безпеки учасників освітнього процесу основної школи в діяльності психологічної служби: канд. психол. наук: 19.00.07. Харків, 2022. 209 с.

4. Приходько І. І. Психологічна безпека особистості: феноменологія, концептуалізація, методологія досліджень. *Психологічна безпека особового складу силових структур та персоналу екстремальних професій* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Україна, м. Харків, 18 листопада 2009 року). Харків : Академія внутрішніх військ МВС України, 2009. 276 с.

ПОНОМАРЬОВА Тетяна,

доктор юридичних наук, старший дослідник,
завідувач науково-дослідної лабораторії
з проблем запобігання кримінальним правопорушенням
факультету № 3 Донецького державного
університету внутрішніх справ
(м. Кропивницький, Україна)

ЗАХАРЧЕНКО Андрій,

доктор юридичних наук, професор,
завідувач науково-дослідної лабораторії
публічної безпеки громад факультету № 2
Донецького державного
університету внутрішніх справ
(м. Кропивницький, Україна)

ЩОДО ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ПРАВООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ»

Реформування сектору безпеки і оборони України пов'язано з потребою підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних до розв'язання складних завдань у галузі правоохоронної діяльності із застосуванням наукових підходів. З урахування цього останнім часом у деяких закладах вищої освіти започатковано підготовку здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня – докторів філософії за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність». Зазначена спеціальність є доволі затребуваною як здобувачами, так й іншими стейкхолдерами. Водночас організація підготовки майбутніх докторів філософії за цією спеціальністю нині ускладнена низкою факторів, основним з яких є недостатнє методологічне забезпечення. Наведене вище вказує на актуальність порушеного питання та доцільність його фахового обговорення з метою напрацювання відповідних пропозицій.

Однією з важливих передумов належної підготовки здобувачів вищої освіти є розроблення якісної освітньої програми із визначенням у ній переліку освітніх компонентів, їх логічної послідовності, вимог до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, кількості кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікуваних програмних результатів

навчання (як це передбачено ст. 9-1 Закону України «Про вищу освіту» [1]). Між тим на цей час розроблення освітньо-наукових програм за спеціальністю «Правоохоронна діяльність» є досить утрудненим через відсутність затвердженого стандарту з цієї спеціальності для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Дається взнаки й те, що правоохоронна діяльність, як сфера наукового знання, нині перебуває на стадії становлення: захищених дисертаційних робіт саме за цією спеціальністю наразі немає. Дотепер не проводилася й акредитація освітньо-наукових програм за вказаною спеціальністю, і, відповідно, під час розроблення таких програм заклади вищої освіти поки що обмежені у виборі орієнтирів.

Аналіз змісту освітньо-наукових програм «Правоохоронна діяльність», що впроваджені в деяких закладах вищої освіти, вказує на те, що змістовне наповнення таких програм (визначення переліку освітніх компонентів, формулювання програмних компетентностей і результатів навчання) в більшості випадків тяжіє до юридичної науки. Це можна пояснити використанням «за інерцією» раніше напрацьованого досвіду підготовки і впровадження освітньо-наукових програм у галузі права, а також врахуванням затверджених МОН таблиць відповідності щодо наукових спеціальностей і галузей знань, які вказують на кореляцію спеціальностей «правознавство» та «правоохоронна діяльність» [2].

З огляду на це, не заперечуючи необхідності набуття здобувачами вищої освіти за спеціальністю «Правоохоронна діяльність» компетентностей щодо знання правових основ правоохоронної діяльності, варто звернути увагу на те, що, згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 «081 Право» та «262 Правоохоронна діяльність» визначено як окремі спеціальності, що належать до різних галузей знань (відповідно, «08 Право» та «26 Цивільна безпека») [3]. Відтак, освітньо-наукові програми за спеціальністю «Правоохоронна діяльність» не можуть являти собою модифікацію раніше впроваджених освітньо-наукових програм за спеціальністю «Право» і натомість повинні мати оригінальне змістовне наповнення, яке б відображало специфіку відповідної галузі наукового знання.

Наведену тезу було взято за основу під час розроблення освітньо-наукової програми «Правоохоронна діяльність» у Донецькому державному університеті внутрішніх справ. У межах цієї програми заразом з освітніми компонентами, що є базовими для всіх здобувачів третього (освітньо-наукового) вищої освіти (як-то «Філософія науки», «Іноземна мова для академічних цілей» та ін.) передбачено такі специфічні обов'язкові освітні компоненти, як: «Методологія наукового дослідження у правоохоронній сфері», «Сучасна система правоохоронних органів України: стан та перспективи», «Доктринальні та організаційно-управлінські засади правоохоронної діяльності», «Особливості правоохоронної діяльності

із формування безпекового середовища». Сформований при цьому перелік фахових спеціальних компетентностей охоплює такі, як: здатність розуміти особливості формування сучасної системи правоохоронних органів, теоретико-прикладні засади та деонтологічні основи правоохоронної діяльності; здатність осмислювати сучасні доктринальні підходи до забезпечення національних інтересів держави та суспільства, основні тенденції та закономірності функціонування та реформування правоохоронних органів як частини сектору безпеки і оборони; здатність аналізувати і узагальнювати правоохоронну практику, моделювати різні варіанти вирішення проблем, що виникають у правоохоронній діяльності, та ін. Зважаючи на специфіку правоохоронної діяльності в умовах воєнного та післявоєнного стану, програму зорієнтовано, зокрема, на досягнення таких результатів навчання, як: розуміння актуальних проблем кримінально-процесуальної, криміналістичної та оперативно-розшукової діяльності, особливостей використання кримінально-процесуального, техніко-криміналістичного та оперативно-розшукового інструментарію для формування безпекового середовища, змісту та порядку проведення безпекових заходів на декупованих територіях; знання особливостей розслідування кримінальних правопорушень проти основ національної безпеки України, громадської безпеки, встановленого порядку несення військової служби, миру, безпе-

ки людства та міжнародного правопорядку, сутності та змісту стандартів ЄС та НАТО у сфері забезпечення безпеки та національної стійкості, вміння їх впроваджувати у правоохоронну практику. При цьому при виборі тематики наукових досліджень пріоритет віддається проблематиці організаційно-управлінського забезпечення діяльності правоохоронних органів із відновлення безпечного простору на деокупованих територіях [4].

У 2023 році в Донецькому державному університеті внутрішніх справ здійснено перший набір здобувачів вищої освіти за вказаною освітньо-науковою програмою та розпочато її реалізацію. Відповідно, розпочато й моніторинг реалізації започаткованої програми для виявлення її переваг і слабких сторін. При цьому вбачається, що зміст розробленої програми може становити інтерес для інших закладів вищої освіти, які започаткували або мають намір започаткувати підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю «Правоохоронна діяльність».

У підсумку напрацьований спільний досвід варто врахувати під час розроблення стандарту з цієї спеціальності для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, що сприятиме уніфікації підходів до підготовки здобувачів ступеня доктора філософії за цією спеціальністю.

Список використаних джерел:

1. Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 р. № 1556-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 37-38. Ст.

2004. (дата звернення: 05.04.2024)

2. Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266: Наказ Міністерства освіти і науки України від 6 листопада 2015 р. № 1151. *Офіційний вісник України*. 2015. № 96. Ст. 170. (дата звернення: 05.04.2024)

3. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266. *Офіційний вісник України*. 2015. № 38. Ст. 194. (дата звернення: 05.04.2024)

4. Освітньо-наукова програма «Правоохоронна діяльність» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 262 Правоохоронна діяльність: Затверджена Вченою радою Донецького державного університету внутрішніх справ (протокол від 31.05.2023 р. № 16). *Офіційний веб-сайт Донецького державного університету внутрішніх справ*. URL: https://dnuvs.ukr.education/wp-content/uploads/2024/02/onp_-262.pdf. (дата звернення: 05.04.2024).

POSOHOVA Angela,
Candidate of philological sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of
Foreign Languages and Culture
of professional broadcasting of Faculty No 2
of the IPFPNP Lviv State University of Internal Affairs
(Lviv, Ukraine)

**SHADOWING ENGLISH SPEAKING PRACTICE:
ENHANCING FLUENCY AND PRONUNCIATION**